

2025

септември/
октомври

брой 5

ПЪРВА АТОМНА

ТЕМА НА БРОЯ

Важни етапи от Партньорска
проверка на WANO

АКТУАЛНО

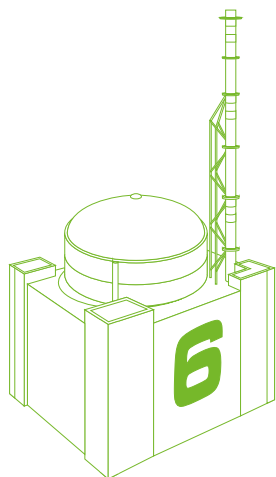
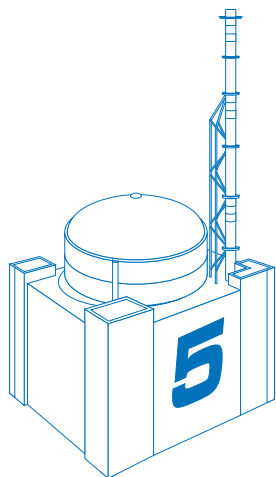
В готовност за
зимния сезон

ПАРТНЬОРСТВО

69-та Генерална
конференция на МААЕ

ЕЛЕКТРОПРОИЗВОДСТВО

СЕПТЕМВРИ

745018272 kWh

ОКТОМВРИ

780995808 kWh

СЕПТЕМВРИ

710729856 kWh

ОКТОМВРИ*

577834704 kWh

СЕПТЕМВРИ **Общо**

1455748128 kWh

ОКТОМВРИ **Общо**

1358830512 kWh

* Блок 6 – в планов годишен ремонт от 25 октомври.

02

ТЕМА НА БРОЯ

Важни етапи от Партньорска проверка на WANO

05

АКТУАЛНО

В готовност за зимния сезон

06

ПАРТНЬОРСТВО

69-та Генерална конференция на МААЕ

Лидери от WANO обсъдиха напредъка в ядрената индустрия

Съвместни усилия за усъвършенстване на радиоекотогичния мониторинг

Международно сътрудничество по аварийна готовност

10

ПОГЛЕД КЪМ БЪДЕЩЕТО

Продължава дуалното обучение

АЕЦ „Козлодуй” с участие във второто издание на Училище по ядрено регулиране

Есенни кариерни форуми

13

ХРОНИКА

Работна среща на МААЕ

Проведе се технически обмен на тема „Киберсигурност”

15

ФОРУМИ

Научен симпозиум по метрология

Международен форум с фокус върху ядреното гориво

18

ПОСЕЩЕНИЯ

Стотици гости в Деня на отворените врати

20

ЗАЕДНО

С грижа за местната общност

21

КУЛТУРА

Танцов състав „Атомик” отново с блестяща изява

Участие в арт пленер

Отличия за театралния състав

23

СПОРТ

Гребци от атомната централа се включиха в международна проява

АЕЦ „Козлодуй” триумфира в XXII национална спартакиада на енергетиците

Атлети от централата участваха в маратони

Преход в Родопите

ВАЖНИ ЕТАПИ ОТ ПАРТНЬОРСКА ПРОВЕРКА НА WANO

В АЕЦ „Козлодуй“ предстои Партньорска проверка, по време на която обект на преглед съгласно методологията на Световната асоциация на ядрените оператори (WANO) са всички фундаментални, функционални и общопроизводствени области. Протичането на проверката, чиято основна част е планирана за месец февруари 2026 г., обхваща няколко етапа. Първият беше Предварително посещение в периода 16 – 20 юни тази година, в рамките на което партньорите от Световната асоциация и българската централа обсъдиха обхвата, подготовката и логистиката на основната проверка. През месеците септември и октомври пред екипи от Московския център на Асоциацията (WANO – МЦ) бяха представени спецификите на АЕЦ „Козлодуй“ в две изключително важни области – екипното взаимодействие и ремонтната дейност.

ТЕМАТИЧНА ПРОВЕРКА В ОБЛАСТ „НАБЛЮДЕНИЕ НА РАБОТАТА НА ЕКИПИТЕ“

В периода от 1 до 11 септември 2025 г. представители на WANO – МЦ проведоха тематична проверка в АЕЦ „Козлодуй“, фокусирана върху областта „Наблюдение на работата на екипите (HPE)“. Екипът от Световната асоциация бе ръководен от Олександр Рибчук и включваше също Дмитрий Алмикеев, Аугустин Осуски и Божидар Рачев – представител на МЦ на WANO в АЕЦ „Козлодуй“. За проверяващ експерт-домакин (host-peer) и пълноправен участник в екипа бе определен Момчил Кутрев,

дежурен на атомен енергоблок. Целта на проверката беше чрез предварително разработени сценарии да се проследи и оцени взаимодействието на операторите в нормални условия на експлоатация, както и при отклонения от тях и в аварийни ситуации. В рамките на дейностите експертите от WANO се запознаха с възможностите на Пълномощния симулатор за блокове с реактори ВВЕР-1000 на АЕЦ „Козлодуй“, проведоха обсъждания и възстановки на сценариите, като обект на анализ бяха действия-

та на участващите екипи. Във фокуса на вниманието беше и способността на инструкторите да създадат по време на обученията в симулатора атмосфера, максимално близка до тази в реалната командна зала.

На заключителната среща на 11 септември заместник изпълнителният директор на АЕЦ „Козлодуй“ Андрей Красночаров изтъкна активната работа на всички участници в проверката и подчерта, че резултатите от нея ще допринесат за по-нататъшното усъвършенстване на дейностите в атомната централа. Олександр Рибчук заяви, че HPE е инструмент, чиято задача е да подкрепи ръководството на централата в усилията за подобряване на представянето на оперативните екипи. Той сподели впечатленията на колегите си от работещите в Дружеството и подчерта, че операторите действат систематично, съгласно инструкциите, прилагат анализ на риска, демонстрират добра подготовка и

силна екипност. В изказването си той обобщи препоръките на проверяващите, насочени към подобряване на организацията на работата и усъвършенстване на учебния процес.

В края на срещата Олександр Рибчук връчи на Андрей Красночаров доклада от проверката, съдържащ както изводите относно установените области за подобряване, така и добрите практики на операторите на ядрените блокове на АЕЦ „Козлодуй“.

ЕКСПЕРТИ ОТ WANO ПРОСЛЕДИХА КАЧЕСТВОТО НА РЕМОНТНИТЕ ДЕЙНОСТИ НА ШЕСТИ БЛОК

Следващият важен етап от Партньорската проверка на WANO бе проведен в АЕЦ „Козлодуй“ от 27 до 31 октомври 2025 г. По време на плановия годишен ремонт на шести енергоблок атомната централа беше домакин на наблюдение на дейности по техническо обслужване и ремонт. Целта бе да се проследи степента на съответствие с критериите, заложиени в областите „Ремонт“ и „Управление на дейностите“ на документа на WANO „Производствени задачи и критерии за тяхното изпълнение 2019-1“.

Ръководител на екипа на Световната асоциация беше Олександр Рибчук, а в състава на проверяващите бяха включени още Сергей Кенжетсян и представителят на

Московския център на WANO в АЕЦ „Козлодуй“ Божидар Рачев. Техни партньори от българска страна бяха Милен Кръстев – ръководител на направление „Ремонт“, Боян Маринов – главен механик „Планиране и контрол качеството на ремонта“ (съответно ръководител и заместник-ръководител на екипа на домакините), както и Динко Павловски – ръководител-сектор „Инженерна подготовка и контрол на качеството“, и Андрей Славчев – ръководител-група „Контрол на качеството“.

В програмата на проверяващия екип бяха включени обходи и наблюдения на дейности, изпълнявани в рамките на годишния ремонт на 6 блок, както и срещи

с партньорите от централата, по време на които бяха обсъдени констатираните факти. Прегледана беше техническата документация (инструкции, графици, протоколи и др.), на базата на която се реализира ремонтната програма на АЕЦ „Козлодуй“. Обект на анализ през призмата на безопасността беше организацията на работните места и координацията между персонала на атомната централа и на външните организации, участващи в ремонтните работи.

Съвместните усилия на двата екипа бяха насочени към осигуряване на системен подход и ефективно взаимодействие, за да се извлекат максимално точни заключения и да се очертаят

както зоните, в които е нужно допълнително усъвършенстване, така и силните страни и положителните практики на българските ядрени енергетици. Проверяващите изтъкнаха, че са констатирали изключително отговорно отношение и желание за постоянно усъвършенстване на дейностите в наблюдаваната сфера. Подчертани бяха доброто състояние на работната документация и работните зони и бе отбелязан извършваният от ръководителите надзор при изпълнение на ремонтните работи. Изводите на екипа на Световната асоциация са обобщени във финалния доклад от визитата, който бе предаден на партньорите от българската атомна електроцентрала. В края на ноември предстои последният етап, предхождащ основната мисия през февруари 2026 г. – следващия месец експерти от WANO ще проследят планираната за тогава противоаварийна тренировка.

С ангажираното си участие в отделните фази на процеса по организиране и провеждане на партньорските проверки на Световната асоциация на ядрените оператори, АЕЦ „Козлодуй“ и работещите в компанията демонстрират висока степен на откритост, стремеж да прилагат в ежедневната си дейност най-високите стандарти по безопасност, както и готовност да споделят своите достижения с международната професионална общност.

В ГОТОВНОСТ ЗА ЗИМНИЯ СЕЗОН

С цел обезпечаването на сигурната и безаварийна експлоатация на ядрените съоръжения през есенно-зимния период в атомната централа са изпълнени редица мерки. Сформиран е постоянно действащ щаб за организация и координация при изпълнение на дейностите по подготовка за зимния сезон, както и за взаимодействие с органите на управление и службите за сигурност.

В изпълнение на утвърдената „Програма за зимна подготовка на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД за 2025/2026 г.“ са реализирани над 260 технически и организационни мероприятия. Сред тях са осигуряване на отопление, снегочистиване, подготовка на технологично оборудване за работа при ниски температури и ревизия на отводнителни и ка-

нализационни системи.

Във връзка с гарантирането на транспортната достъпност от и до централата е извършена подготовка на автобусите, превозващи служители на Дружеството. Проведени са инспекции с участието на служители на подразделенията на МВР: Районно управление на полицията – АЕЦ „Козлодуй“ и Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението – АЕЦ Козлодуй“. В достатъчно количество са налични и материалите, необходими за поддръжка на пътната мрежа.

Подменени са амортизирани участъци от топлопреносната мрежа към град Козлодуй, доставени са резервни части и оборудване за нормална работа на абонатните станции, включително топлообменни апарати,

помпи и електрически задвижки за битово горещо водоснабдяване и вътрешни отоплителни инсталации.

Подготовката за зимния сезон на дъщерните дружества на атомната централа – „АЕЦ Сервиз“ ЕООД, „ВЕЦ Козлодуй“ ЕАД и „АЕЦ Козлодуй – Нови мощности“ ЕАД, се извършва в съответствие с действащите им програми. Създадена е необходимата организация, планирани са нужните ресурси и мероприятията се изпълняват по график. Целта на всички предприети действия е да се гарантира непрекъсната и надеждна работа на 5 и 6 блок, както и стабилните доставки на електро- и топлоенергия към потребителите, при спазване на всички нормативни изисквания.

Снимка: Община Козлодуй

Процесът на подготовка за предстоящия сезон продължи и на междуведомствено равнище с цел осигуряване на добра синхронизираност и високо ниво на оперативно взаимодействие. На 15 октомври 2025 г. в Община Козлодуй се проведе заседание на Общинския щаб за изпълнение на Плана за защита при бедствия. Предмет на обсъждания бяха готовността на всяка от организациите за зимата и различни подходи за реакция в случай на усложнена обстановка. От страна на атомната централа присъстваха Десислав Принов – ръководител-сектор „Осигуряване на ремонтната дейност“, Искрен Коев – главен инспектор „Аварийна готовност и отбранително-мобилизационна подготовка“, Янислав Цуров – ръководител-сектор „Лекотоварен транспорт“, и Стоян Кръстев – главен инспектор „Аварийна готовност“. В срещата участваха представители от общински предприятия, МБАЛ „Св. Иван Рилски“ – гр. Козлодуй, и районните структури на Министерство на вътрешните работи.

69-ТА ГЕНЕРАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ НА МААЕ

Снимка: МААЕ

От 16 до 19 септември във Виена, Австрия, се проведе 69-тата сесия на Генералната конференция на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ). Най-важният за годината форум в ядрената енергетика събра над 3000 участници, в това число 2755 представители на 153 страни членки на МААЕ. Това доказва увеличаващия се в последните години интерес към развитието на ядрената енергетика като екологично чист отрасъл с нулеви въглеродни емисии.

В българската делегация, водена от Цанко Бачийски – председател на Агенцията за ядрено регулиране, участваха Жечо Станков – министър на енергетиката, Георги Самандов – заместник-министър на енергетиката, Васил Стойнов – председател на Съвета на директорите на „Български енергиен холдинг“, Иван Андреев – изпълнителен директор на АЕЦ „Козлодуй“, Петьо Иванов – изпълнителен директор на „АЕЦ Козлодуй – Нови мощности“, и др.

Сред основните теми на 69-тата сесия на Генералната конференция на МААЕ бяха работата на Агенцията в областта на ядрената безопасност и сигур-

ност, технологиите и тяхното приложение в различни сфери, усилията за повишаване на ефективността на Договора за неразпространение на ядреното оръжие, бюджетът на организацията за отминалата 2024 година и параметрите на финансовата рамка за 2026 г.

От името на България изказване пред делегатите направи Цанко Бачийски. В словото си той акцентира на безопасността и сигурността като основни фактори за развитието на ядрената енергетика. България е въвела и прилага стриктно международно признатите стандарти за безопасност и сигурност в ядрения сектор при експлоатацията

на 5 и 6 блок на АЕЦ „Козлодуй“, допълни председателят на АЯР в речта си и посочи, че това е показано и в рамките на OSART мисията на МААЕ, проведена в края на 2024 г. в атомната централа.

По време на глобалното събитие българската делегация проведе серия от ползотворни срещи, в рамките на които министърът на енергетиката Жечо Станков и секретарят по енергетика на САЩ Крис Райт подписаха съвместно изявление, потвърждаващо целите на сключеното между двете държави междуправителствено споразумение за укрепване на гражданското ядрено сътрудничество. „Ядрената енергия има ключова роля за постигане на общоевропейските цели за енергийна сигурност и конкурентоспособност. С подкрепата на нашите партньори от САЩ България ще има възможност да развие и обогати с най-модерни съвременни технологии десетилетния си опит в безопасната експлоатация на ядрени мощности, утвърждавайки своята роля на лидер в производството на беземисионна, чиста и достъпна енергия за целия регион на Югоизточна Европа“, заяви при подписването на документа Жечо Станков.

В програмата на научната част на 69-тата сесия на МААЕ ак-

Снимка: Министерство на енергетиката

цент беше поставен на това как ядрената наука и технологии могат да спомогнат за решаване на световния проблем с опазването на водните ресурси и ефективното и устойчиво използване за запасите от вода на планетата. Форумът „Атоми за вода“ събра над 350 участници и бе открит от председателя на Меж-

дународната агенция Рафаел Гроси. Интерес предизвика и откриването на новия посетителски център на МААЕ в близост до Виена в комплекса на Агенцията в Зайберсдорф. 33 интерактивни експозиции от последно поколение представят как ядрената наука е основен двигател в

развитието на енергетиката, медицината и различните сектори на промишлеността, включително и устойчивото земеделие и производството на храни. Над 40 съпътстващи събития, свързани с приложенията и достиженията на ядрената наука, бяха проведени по време на сесията на МААЕ.

ЛИДЕРИ ОТ WANO ОБСЪДИХА НАПРЕДЪКА В ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ

Снимка: NucNet

Дариуш Новак – директор „Безопасност и качество“ в АЕЦ „Козлодуй“, бе сред 70-те висши мениджъри от 26 страни, които участваха в годишната конференция на вицепрезидентите и ръководители на атомни централи и ядрени съоръжения, членуващи във WANO. Събитието, което се провежда на всеки две години, се състоя в Цюрих, Швейцария, на 24 и 25 септември под мотото „Ускоряване на напредъка за постигане на съвършенство“.

По време на форума ръководители на атомни централи от различни държави от цял свят изнесоха презентации, посветени на значими теми, сред които актуално състояние на атомната индустрия, изграждане на култура на непрекъснато усъвър-

шенстване, преглед на значими събития в отрасъла, ефективност на ядреното лидерство, подобряване на надеждността на оборудването и организационната ефективност.

Делегатите направиха обзор на напредъка в индустрията, като обсъдиха общите предизвикателства, обмениха ценен опит и споделиха добри практики. Срещата предостави полезни възможности за пълноценно общуване, а формираните професионални контакти са предпоставка за още по-тясно сътрудничество вътре в Асоциацията, насочено към реализиране на водещата мисия на WANO за непрекъснато повишаване на безопасността и ефективността на експлоатация на ядрените централи.

В изявлението си генералният директор на WANO Наоки Чигуса подчерта, че тазгодишната конференция е важен етап за оценка на напредъка на всяка отделна централа по достигане на целите на инициативата „Курс към съвършенство“, заложи през 2019 г. с хоризонт за изпълнение 2030 г. Той отбеляза, че събитието е очертало от каква конкретна подкрепа се нуждаят членовете на Асоциацията, за да вървят успешно по пътя към високи постижения. Форумът спомогна за идентифициране на нови стратегии и действия, гарантиращи постигането и надхвърлянето на планираното в рамките на общата инициатива, допълни Наоки Чигуса.

СЪВМЕСТНИ УСИЛИЯ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА РАДИОЕКОЛОГИЧНИЯ МОНИТОРИНГ

■ Регионална координационна среща по проект на МААЕ на тема „Преглед на подобренията в програмите за радиоecологичен мониторинг на околната среда и техническия капацитет“ се проведе в Истанбул, Турция, в периода 1 – 5 септември. По време на събитието всяка от 22-те страни, участващи в проекта, отчете напредъка в изпълнението на програмите за радиоecологичен мониторинг и надграждане на техническия капацитет на лабораториите, както и възможностите за подобрене в дейността им. Русиян Цибрански – началник-отдел „Радиоecологичен мониторинг“ на АЕЦ „Козлодуй“, представи програмите за мониторинг в България на национално ниво, изпълнявани от Министерството на околната среда и водите и Министерството на здравеопазването, както и статуса на радиоecологичния мониторинг на централата. Проведената в Истанбул среща е последното събитие, организирано в рамките на регионал-

ния проект. От МААЕ ще бъде изготвен окончателен доклад за проекта, изпълняван в периода 2020 – 2025 г., като в него ще бъдат идентифицирани оставащите стъпки за постигане на националните и регионалните приоритети в областта на радиоecологичния мониторинг.

■ Рекорден брой участници – 226 експерти от 6 континента, се включиха в 22-рата координационна среща на Световната мрежа на лабораториите за радиоecологичен мониторинг (ALMERA) към МААЕ, която се състоя от 20 до 23 октомври в Мюнхен, Германия. Форумът, в рамките на който беше отбелязана 30-тата годишнина на ALMERA, предостави възможност за обмяна на информация за най-нови изследвания и добри практики. Към 2025 г. Световната мрежа обединява над 200 радиоecологични лаборатории от 90 страни, чието професионално равнище се доказва ежегодно с участия в международни лабораторни сравнения и тестове за

компетентност, организирани от ALMERA.

От страна на АЕЦ „Козлодуй“ в проявата се включиха Русиян Цибрански и Митко Мильовски от отдел „Радиоecологичен мониторинг“, които споделиха актуалните резултати от участието на атомната централа в последното междулабораторно сравнение с експресно докладване на гама-спектрометрични измервания от юни 2025 г., доказващи постигнатото високо ниво на точност и възпроизводимост. По време на срещата бяха подчертани ползите от международното сътрудничество в тази интензивно развиваща се сфера, обсъдени бяха възможностите за изготвяне на референтни материали, за въвеждане на нови методи на анализ и провеждане на обучения, семинари и научни конференции в областта на радиохимията и радиоecологията в световен мащаб. Представени бяха три новоприети лаборатории членки на ALMERA от Русия, Китай и Южна Корея.

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО АВАРИЙНА ГОТОВНОСТ

Снимка: WANO – МЦ

■ Белгийската столица Брюксел беше домакин на проведеното се на 10 и 11 септември заседание на работната група по аварийна готовност към Европейската инициатива по стандарти за безопасност на ядрените инсталации ENISS (European Nuclear Installation Safety Standards Initiative). Програмата на събитието бе посветена на анализ на регулаторните изисквания на страните от Европейския съюз, свързани със защитата на населението в случай на радиационна авария. Разгледани бяха различните методи и инструменти за определяне на радиологичните последици и националните резултати от изчисления, направени на базата на един и същи сценарий. В експертните разговори, съвместно със специалисти от европейските държави, където се експлоатират ядрени съоръжения, се включи Николай Бонов, началник на отдел „Аварийна готовност“ в АЕЦ „Козлодуй“, който е представител на Бълга-

рия в работната група. През месец ноември предстои онлайн среща на екипа, на която ще бъде финализирана официалната позиция на ENISS за необходимостта от уеднаквяване на критериите и използваните математически модели от страна на европейските държави за определяне на защитните мерки при събития с възможни радиационни последици. Планира се след изготвяне на документа директорът на ENISS Уилям Ранвал да го представи на Генералната конференция по аварийна готовност на МААЕ през 2026 г.

■ На 7 и 8 октомври в Армения се състоя 18-тото съвещание на работната група на Регионалния кризисен център (РКЦ) на WANO – МЦ, в което участваха представители на 8 държави – страната домакин, Беларус, България, Унгария, Индия, Иран, Русия и Турция.

Предмет на обсъжданията бяха резултатите от дейността на РКЦ през последната година

и планове за следващия период, както и важни аспекти в неговото функциониране. Целта на регулярните срещи е задълбочаване на съвместната работа, повишаване на ефективността на информационния обмен и поддържане на високо ниво на аварийна готовност.

Презентация в рамките на съвещанието изнесе и началникът на отдел „Аварийна готовност“ в АЕЦ „Козлодуй“ Николай Бонов. Той представи цялостната организация и актуалното състояние на аварийното планиране в българската централа, която се нарежда сред активните членове на Регионалния кризисен център от създаването му през 2013 г.

Във втория ден от програмата по време на технически тур на площадката на Арменската АЕЦ участниците в срещата се запознаха със спецификите в противоаварийната инфраструктура на атомната електроцентрала и с напредъка на дружеството в разглежданата област.

ПРОДЪЛЖАВА ДУАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ

На 16 септември бе дадено официалното начало на практическото обучение на ученици от Професионална гимназия по ядрена енергетика (ПГЯЕ) „Игор Курчатов“ – гр. Козлодуй, и Професионална гимназия (ПГ) „Васил Левски“ – гр. Мизия. Общо 32 единадесетокласници са включени в дуалната форма на обучение. 25 от тях са възпитаници на ПГЯЕ „Игор Курчатов“ от паралелката „Ядрена енергетика“, а 7 са ученици от специалността „Технология на неорганичните вещества“ в ПГ „Васил Левски“.

Младите бъдещи специалисти вече подписаха своите трудови договори с атомната централа, като по време на специално организирани родителски срещи бяха подробно запознати с правилата за безопасност, отговорностите и очакванията към тях

по време на практическата им подготовка.

През учебната година учениците ще провеждат своята практика по два дни седмично, както и в продължение на четири седмици през юли. Те ще развиват умения в реална работна среда – в структурни звена на

дирекциите „Производство“ и „Безопасност и качество“, където младежите ще надграждат наученото в училище и ще се запознаят с високите професионални стандарти в ядрената енергетика.

АЕЦ „КОЗЛОДУЙ“ С УЧАСТИЕ ВЪВ ВТОРОТО ИЗДАНИЕ НА УЧИЛИЩЕ ПО ЯДРЕНО РЕГУЛИРАНЕ

Красимир Каменов, началник-отдел „Ядрено гориво“ взе участие във второто издание на Училище по ядрено регулиране – инициатива, организирана от Агенцията за ядрено регулиране съвместно с Центъра за ядрени компетенции Козлодуй, проведена от 30 септември до 2 октомври 2025 г. в Боровец. Темата на тазгодишното събитие бе „Лицензиране на иновативни ядрени проекти“. Програмата включваше лекции и дискусии с участието на експерти от АЕЦ „Козлодуй“, „АЕЦ Козлодуй – Нови мощности“ ЕАД, Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“, Международната агенция за атомна енергия, както и представители на регулаторни органи.

Лекторът от страна на АЕЦ „Козлодуй“ Красимир Каменов, запозна аудиторията с опита на централата от внедряването и използването на ядрено гориво тип RWFA на пети блок.

В рамките на събитието 24 сту-

денти от водещи български висши учебни заведения – Технически университет – София, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ и Военна академия „Г. С. Раковски“, имаха възможност да се запознаят с националните, европейските и международни-

те изисквания, с добрите практики в ядреното регулиране на България, САЩ, Полша и Чехия, както и с опита от експлоатацията на различни видове ядрени съоръжения. Специален акцент бе поставен върху плановите за развитие на атомната енергетика у нас през следващите десетилетия.

Снимки: Агенция за ядрено регулиране

ЕСЕННИ КАРИЕРНИ ФОРУМИ

За да популяризира възможностите за професионална реализация в ядрената енергетика и да насърчи интереса на младите специалисти към сектора, през месец октомври АЕЦ „Козлодуй“ се включи в три кариерни форума, организирани от водещи технически университети в страната.

На 14 октомври екип от атомната централа взе участие в 19-тото издание на форума „Дни на кариерата“ в Технически университет – София, където запозна присъстващите със стажантската и стипендиантската програма на АЕЦ „Козлодуй“.

Диалогът с младите хора продължи на 23 октомври в „Технически дни на кариерата“ в Технически университет – Габрово, както и по време на Есенния ден на кариерата във Физически факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“. В рамките на тези форуми студентите получиха информация за дейността на АЕЦ „Козлодуй“, за предлаганите програми за подкрепа на обучението и стаж, както и за перспективите за кариерно развитие в атомната централа.

Работна среща на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) на тема „Обучение на персонала и усъвършенстване на компетентността на ръководния персонал“ се проведе в периода 15 – 19 септември 2025 г. в гр. София. Събитието е част от поредица работни срещи, организирани в рамките на регионалния проект за техническо сътрудничество на МААЕ „RER2019 – Повишаване на капацитета за последваща експлоатация на атомни електроцентрали отвъд съществуващите им програми за дългосрочна експлоатация“. Инициативата се фокусира върху правните, техническите, управленските и изследователските аспекти, като предоставя форум за дискусии и обмяна на добри практики от реализираните досега проекти.

По време на работната среща бяха разгледани три основни направления: систематичен подход към обучението, развитие на човешките ресурси при дъл-

госрочна експлоатация и управление на знанията, свързани с безопасността в ядрени съоръжения. Програмата включваше лекции, практически упражнения, казуси и групови дискусии, насочени към подобряване на лидерството и организационната култура.

От страна на АЕЦ „Козлодуй“ в събитието взеха участие Ивайло Димитров, главен експерт „Топломеханично оборудване“,

Ирена Иванова, експерт по обучение и квалификация, и Искрен Цветков, началник-отдел „Развитие на персонала“, който в рамките на откриващата сесия представи добрите практики на атомната централа, свързани с управлението на човешките ресурси и ядрените знания в контекста на дългосрочната експлоатация.

ПРОВЕДЕ СЕ ТЕХНИЧЕСКИ ОБМЕН НА ТЕМА „КИБЕРСИГУРНОСТ“

От 23 до 27 септември атомната централа беше домакин на технически обмен между АЕЦ „Козлодуй“ и Националната администрация по ядрена сигурност към Департамента по енергетика на САЩ, посветен на темата за киберсигурността на компютърните мрежи и системи за физическа защита. Целта на срещата бе обмен на добри практики, насочени към повишаване на нивото на физическата защита в съответствие с развитието на международните стандарти в тази област.

В срещата взеха участие експерти от управление „Сигурност“ от дирекция „Безопасност и качество“ и от управление „Информационни и комуникационни технологии“ от дирекция „Производство“ на централата, както и представители на Държавна агенция „Национална сигурност“ и Агенцията за ядрено регулиране.

Лекторите от Съединените щати и специалистите от АЕЦ „Козло-

дуй“ обмениха технически опит, включващ практически методи за откриване на уязвимостите на общодостъпния софтуер и хардуер, подобряване на сегментацията на мрежите и въвеждане на усъвършенствани методи за ефективен мониторинг и управление на мрежите и крайните устройства. В програмата бяха предвидени практически

и симулативни занятия, целящи надграждане на уменията за поддържане на високо ниво на киберсигурност на системите за физическа защита на ядрените съоръжения.

Участниците в събитието проведоха и обходи на обекти на АЕЦ „Козлодуй“, свързани с темата на техническия обмен.

НАУЧЕН СИМПОЗИУМ ПО МЕТРОЛОГИЯ

XXXV Международен научен симпозиум „Метрология и метрологично осигуряване 2025“ се проведе от 7 до 11 септември 2025 г. в гр. Созопол. Организатори на престижния форум бяха Технически университет – София и българската секция на Института на инженерите по електротехника и електроника (IEEE) заедно с АЕЦ „Козлодуй“, Българския институт по метрология, Съюза на метролозите в България и Федерацията на научно-техническите съюзи. От страна на атомната централа в националния организационен комитет на събитието се включиха директор „Безопасност и качество“ Дариуш Новак и началник-отдел „Метрологично осигуряване“ Кирил Банев.

Тази година доклади на експерти от АЕЦ „Козлодуй“ бяха представени в три от секциите на симпозиума. В секция „Измервания и информационни системи и

технологии“ Стоян Дойнов, ръководител на лаборатория „Контролно-измервателни прибори и химическа водоочистка“, сподели опит, свързан с използването на автоматизирана система за измерване на силициев диоксид. В същата секция Красимир Босилков, ръководител на лаборатория „Температурни измервания“, представи разработка на тема „Автоматизирано работно място за метрологична проверка на промишлен платинен съпротивителен термометър“. В направление „Сензори, преобразуватели и уреди за измерване на физични величини“ Любослав Христов, експерт метролог в лаборатория „Измерване на налягане, разход и ниво“, запозна аудиторията с автоматизираната проверка и диагностика на преобразуватели на налягане. В секция „Измерване на йонизиращи лъчения“ (ИЙЛ) Цветомир Георгиев, проверител на средства за

измерване в лаборатория ИЙЛ, представи развитието на метрологичното осигуряване на този тип измервания в АЕЦ „Козлодуй“, а Алекс Манчев, технолог в сектор „Радиохимия“, изнесе резултати от участия на сектора в междублабораторни сравнения. Над 70 научни доклада и проекта, разпределени в 11 различни секции, бяха включени в наситената програма. В различните семинари за обмяна на опит и идеи участваха повече от 180 учени, технически специалисти и професионалисти в областта на метрологията и метрологичното осигуряване от България, Русия, Украйна и Великобритания.

На заключителното заседание организаторите на симпозиума отправиха специални благодарности към ръководството на АЕЦ „Козлодуй“ за съществения принос и ангажираността на Дружеството с ежегодното провеждане на научната проява.

МЕЖДУНАРОДЕН ФОРУМ С ФОКУС ВЪРХУ ЯДРЕНОТО ГОРИВО

Във въвеждащата част на Първата международна конференция по експлоатационно поведение, моделиране и експериментална поддръжка на гориво за леководни реактори началник-отдел „Ядрено гориво“ Красимир Каменов представи опыта на атомната централа от внедряването на 5 блок на горивото тип RWFA, произведено от „Уестингхаус“. Четиригодишният процес на поэтапен преход към новия тип касети стартира през 2024 г. Надеждната работа на ядрената мощност след двете презареждания с новия тип гориво потвърждава успешното изпълнение на програмата на АЕЦ „Козлодуй“ за диверсификация в ядрено-горивния цикъл.

Снимка: ИЯИЯЕ – БАН

Водещи експерти от атомната електроцентрала бяха сред участниците в Първата международна конференция по експлоатационно поведение, моделиране и експериментална поддръжка на гориво за леководни реактори, проведена от 14 до 19 септември 2025 г. в гр. Несебър. Събитието беше организирано от Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика при Българската академия на науките съвместно с АЕЦ „Козлодуй“, „Уестингхаус“, „Фраматом“, „Студсвик“ и други компании от сектора. Форумът събра близо 90 представители на научни, инженерингови и консултантски орга-

низации от България, Франция, Германия, Чехия, Украйна и САЩ, както и на дипломатически мисии на европейски държави у нас.

В официалното откриване на конференцията участваха доц. д-р Наталия Киселова – председател на Народното събрание на Република България, Лионел Геф – старши изпълнителен вицепрезидент на „Фраматом“, и Кристина Ритерсон – директор „Инженеринг на горивото“ за регион Европа, Ближкия изток и Африка в „Уестингхаус“. В приветствието си Наталия Киселова подчерта, че енергийната сигурност и независимост са ключови за дългосрочната

устойчивост на страната ни, която следва стратегия за диверсификация на енергийните източници, развитие на ядрената енергетика и инвестиции в зелени технологии със стремеж за предвидими и достъпни цени за потребителите, и изрази своите очаквания за задълбочени научни решения, с които да продължи развитието на българската енергетика. Поздравителни адреси отправиха министърът на енергетиката Жечо Станков и изпълнителният директор на АЕЦ „Козлодуй“ Иван Андреев.

В рамките на събитието бяха изнесени 54 доклада, посветени на ключови теми като поведение на горивото и експлоатационен опит, усъвършенстване на проектите и експлоатационните характеристики, моделиране и експериментална поддръжка, безопасност и осигуряване на качеството.

СТОТИЦИ ГОСТИ В ДЕНЯ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ

На 11 октомври стотици граждани от всички краища на страната лично видяха къде се произвежда над една трета от електроенергията в България. Денят на отворени врати в АЕЦ „Козлодуй“ доведе хора от София, Варна, Пловдив, Стара Загора, Велико Търново, Ловеч, Благоевград, Плевен, Русе, Габрово, Монтана, Враца, Лом и много други, които се запознаха отблизо с работата на атомната електроцентрала.

През целия ден водачи на групите бяха висококвалифицирани експерти от АЕЦ „Козлодуй“, които с желание отговаряха на въпросите на малки и големи. В

Информационния център, чийто екип посрещаше всички гости, се прожектираха тематични филми и бяха осигурени печатни материали за дейността на Дружеството.

Посетителите имаха възможност да разгледат командните и машинните зали на 5 и 6 блок и Пълномащабния симулатор за блокове с реактори тип ВВЕР-1000, използван за обучение на ядрените оператори. Именно там се подготвят специалистите, които ежедневно осигуряват безопасната и надеждна работа на мощностите. В програмата за Деня на отворени врати бяха включени и демонстрации

с противопожарна техника, организирани от Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението – АЕЦ Козлодуй“, и измервания на параметрите на околната среда от мобилната лаборатория за радио-екологичен мониторинг.

И този път инициативата донесе най-много вълнение на децата и младежите, много от които споделиха, че в централата са ги довели интересът към ядрените технологии и планове за образование и кариера в тази област.

Ето какви впечатления споделиха част от посетителите на 11 октомври.

Кирил Трайков, 26 г., гр. София

Като цяло винаги са ме впечатлявали такива мегаструктури, тяхната сложност, а също и хората, които работят там. Интересно ми беше колко високо е нивото на безопасност в централата и как то се гарантира, какви мерки се прилагат за това. Технологиите винаги са ме привличали като тема, а според мен ядрените са пикът. Посещението много ни хареса, със сигурност бихме дошли отново. Всички служители са много отзивчиви, обясняват в детайли и личи, че искрено са запалени по това, което вършат.

Галина Спиридонова, 45 г., гр. София

Професионално се занимавам с организиране на събития. Посещавала съм други предприятия от хранителната индустрия, но тук е наистина нещо много различно. Бях изключително впечатлена да видя атомната централа лично, защото досега само съм чела, слушала и гледала по телевизията за работата тук. Всичко изглежда много мащабно, много интересно. За първи път идвам и се радвам, че моя позната, която работи в централата, ме покани на Деня на отворени врати. Тук съм заедно с дъщеря си. Смятам, че и за нея е много интересно, защото когато човек си избира пътищата в живота, трябва да знае, че има такова единствено за България място.

Нина Иванова, 36 г., гр. Габрово

Много ни хареса целият ден, благодарни сме, че се организира подобно събитие. Разбрах за проявата от новинарския поток. Най-интересно ми беше в командна зала, както и самият технологичен процес по електропроизводство. Получихме подробна информация от работещите, всички бяха открити и готови да ни обяснят всичко, което ни интересува.

Деян Ивов, 14 г., гр. Русе

В момента уча „Софтуер и хардуер“, но настоях да дойда днес със семейството си, за да посетим действащата атомна централа. Запалих се от уроците по физика, гледал съм филми на темата, правил съм проекти в училище за ядрените процеси и исках да видя лично подобни съоръжения. Тук работят страхотни специалисти, които знаят много и успяват да го обяснят ясно и достъпно. Смятам да продължа образованието си в тази сфера и един ден да се присъединя към екипа на АЕЦ „Козлодуй“.

Даниела Стоянчева, 35 г., гр. Враца

Дойдох с по-голямото ми дете. За първи път сме в АЕЦ „Козлодуй“. Научих за проявата от интернет. Най-впечатляваща за нас беше командната зала с цялата апаратура за управление на блока.

Денислав Йорданов, 14 г., гр. Горна Оряховица

Аз поисках да дойда с родителите си, защото ме вълнува темата за енергетиката въобще и по-конкретно ядрената енергетика. В момента уча в Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия „Ангел Попов“ – гр. Велико Търново, специалност „Водно строителство“. Днес посетихме 5 блок и много ми хареса. Планирам да продължа висшето си образование в Технически университет – мечтата ми е да работя като оператор на реактор.

Марин Дочев, 33 г., гр. Плевен

За първи път идвам на Ден на отворените врати в АЕЦ „Козлодуй“, за който разбрах от фейсбук страницата на централата. Изключително съм впечатлен от мащабите на съоръженията, от подредеността и чистотата, които видях в машинна зала – буквално е като в аптека. Аз работя като инженер-механик на петролни танкери и направих паралел с корабното оборудване и обзавеждане. Безспорно има много общи неща, но тук всичко е на много високо ниво.

Тодор Добрев, 15 г., гр. София

Това е второто ми посещение в атомната централа. Сега уча във Френската езикова гимназия, но планирам занапред да продължа с ядрена наука – може би ядрена физика или химия. Днес бях в симулатора и отново се убедих колко е необятна материята и колко неща трябва да се запомнят от един човек, за да управлява реактора. Забелязах и колко важна е работата в екип, защото операторите са петима и трябва да действат координирано.

С ГРИЖА ЗА МЕСТНАТА ОБЩНОСТ

Снимка от Община Козлодуй

Две събития през месец септември продължиха дългогодишната традиция за активно сътрудничество на атомната централа с местната власт и потвърдиха трайния ангажимент на компанията към благосъстоянието на хората, живеещи в община Козлодуй и региона.

Много посетители събра седмото издание на Фестивала на занаятите и изкуствата, което се проведе от 12 до 14 септември. Проявата беше открита в петък с концерт „Талантите на Северозапада“, в който се изяха и младите дарования от съставите към Дома на енергетика – вокална група „Робинзон“ с преподавател Цветелина Чипева, танцовите състави „Изворче“ и „Атомик“ с преподавател Иван Славейков и корепетитор Жорсен Златев, балет „Аура“ с ръководител Милослава Ценкова. Фестивалът продължи в съботния ден с различни тематични активности. Сред тях беше и пресъздаването на обичаи и традиции с баба и дядо, в което се включиха и представители на Клуб на пенсионера към АЕЦ „Козлодуй“. Атрактивен финал на програмата

поставиха традиционните фермерски игри. В разнообразните съревнования сили премериха три отбора – един от Община Козлодуй и приятели и два от атомната централа.

На 16 септември любителите на

спорта бяха зарадвани с официалното откриване на нова спортна зала – „Арена Козлодуй“. На церемонията присъстваха председателят на Общински съвет Светлана Плешоева, кметът Маринела Николова, областният управител Николай Николов, Кирил Георгиев – директор на дирекция „Управление на проекти“ в АЕЦ „Козлодуй“, представители на институции и компании от региона. В града гостуваше делегация от базираната в Брюксел нестопанска организация ACES Europe, която от 2001 г. ежегодно определя Европейска столица, Град, Общност и Селище на спорта. Козлодуй кандидатства за титлата „Европейски малък град на спорта 2026“ и в тази връзка председателят на ACES Europe Джан Франческо Лопатели се срещна както с ръководството на общината, така и с Христо Трифонов – организатор „Спортна дейност“ в атомната централа, който представи приноса на Дружеството в създаването и поддържането на отлични условия за пълноценни спортни занимания за малки и големи.

ТАНЦОВ СЪСТАВ „АТОМИК” ОТНОВО С БЛЕСТЯЩА ИЗЯВА

Представителният танцов състав „Атомик” към Дома на енергетика записа блестяща изява по време на VIII Международен фестивал за народни танци и музика, който се проведе в турския град Чанаккале от 28 август до 1 септември. В надиграванията се включиха 9 фолклорни състави от България, Сърбия, Македония и Турция, които пресъздадоха пъстрите културни традиции на своите страни.

Изпълнителите от Козлодуй изнесоха две представления в близките селища Езине и Кючуккую пред многобройна пуб-

лика, която се наслади на „Неделски хора и игри в Софийско” от Шопска етнографска област и „Празник в Тракия” от Тракийска етнографска област.

Демонстрираното високо ниво на майсторство и яркото сценично присъствие на танцьорите от „Атомик” им донесоха заслужени аплодисменти, както и сертификат за участие във фестивала и почетни плакети от Община Езине и Община Кючуккую.

УЧАСТИЕ В АРТ ПЛЕНЕР

В гр. Обзор от 6 до 12 септември се състоя десетото издание на арт пленера по живопис „Хелиополис”. В проявата се включиха изявени творци от цялата страна – Плевен, Велико Търново, Стара Загора, Бургас, Варна, Благоевград, Русе. Специална покана организаторите отправиха към младата художничка Марилена Валентинова от Студиото по изобразително изкуство към Дома на енергетика, както и към Мирослава Каменовска – ръководител на школата.

В картините преобладаваха теми, свързани с морето и неповторимото усещане, което то създава. Готовите творби бяха подредени в изложба на открити-

то на 12 септември в центъра на града. Задачата на пленера е да се формира фонд за бъдеща арт

галерия в Обзор. Част от него вече са и произведенията на двете художнички от Козлодуй.

ОТЛИЧИЯ ЗА ТЕАТРАЛНИЯ СЪСТАВ

Успешно представяне записа театралният състав от Дома на енергетика в две творчески прояви. Изявата на самодейците от Козлодуй на 18-ия Национален фестивал на любителските театри на името на Кръстьо Пи-

шурка, проведен в Лом от 22 до 28 септември, им донесе отличието за режисура за Богдан Петканин и приза за младежка женска роля за Йоанна Гечева. Във фестивала участваха любителски формации от 17 българ-

ски селища, както и съставът на Асоциация „Малката България в Центъра на Италия“ от Перуджа. С отговорната роля на жури бяха натоварени театроведът Наташа Колевска и артистите Пламена Гетова и Васил Драганов.

На 12-тия Национален фестивал „Театър без граници“, който се състоя в гр. Самоков от 20 до 25 октомври, постановката на козлодуйския състав заслужи наградата за съвременен прочит на класика.

Носителите на всички отличия бяха определени от жури, председателствано от драматурга Богдана Костуркова и с членове актьорите Станислав Пищалов и Иван Танев. В разбора си след представлението на „Горски дух“ тримата оценяващи изтъкнаха високото, буквално професионално ниво на театралите от Дома на енергетика, както и на останалите елементи на спектакъла – постигнато много добро взаимодействие вътре в екипа, изградени многопластови образи, впечатляващи режисура, сценография и музикално оформление. Богдана Костуркова подчерта, че актьорите от Козлодуй са успели да пресъздадат магията на театъра, като са направили разбираеми и за днешния човек думи отпреди век и половина.

ГРЕБЦИ ОТ АТОМНАТА ЦЕНТРАЛА СЕ ВКЛЮЧИХА В МЕЖДУНАРОДНА ПРОЯВА

Членове на секцията по водни спортове към АЕЦ „Козлодуй“ взеха участие в 68-ото издание на международната туристическа регата Tour International Danubien (TID) – най-дългата ежегодна гребна регата в света. Участниците стартираха на 28

юни от германския град Инголщат и продължиха през осем държави по поречието на река Дунав. Те изминаха над 2500 километра с каяци, канута и туристически лодки, като финалната точка бе румънският град Браила, където регатата завър-

ши в началото на септември.

Енергетици от атомната централа се включиха активно в етапите на регатата. Те преминаха през редица дунавски градове, включително и Козлодуй, където на 21 август акостираха над 130 гребци от различни страни.

АЕЦ „КОЗЛОДУЙ“ ТРИУМФИРА В XXII НАЦИОНАЛНА СПАРТАКИАДА НА ЕНЕРГЕТИЦИТЕ

С убедително представяне АЕЦ „Козлодуй“ спечели първото място в крайното комплексно класиране на двадесет и втората Национална спартакиада на енергетиците в България, организирана от Националната федерация на енергетиците към Конфедерацията на независимите синдикати в България. В спортното събитие, което се проведе в периода 3 – 7 септември в курортен комплекс „Албена“, взеха участие девет дружества от енергийния сектор. Близко 600 състезатели премериха сили в 16 различни спортни дисциплини.

Атлетите от атомната централа спечелиха общо 191 точки, оставяйки зад себе си в крайното класиране представителите на ДП РАО със 145 точки и на ТЕЦ „Марица изток 2“, които завършиха на трето място със 111 точки. Победата на АЕЦ „Козлодуй“ беше извоювана с отлично представяне в широк спектър от

спортове.

Атомните енергетици завоюваха 16 първи места в надпреварите по футбол (мъже и жени), плажен волейбол (жени), тенис на маса и шахмат (жени), спортен бридж (мъже и жени), тенис на корт (мъже), стрийтбол и бадминтон (жени), стрелба с въздушна пушка (жени), плуване (мъже и жени), включително щафетите, както и спортна табла (мъже).

Отборът на централата спечели

и девет втори места в дисциплините – плажен волейбол и тенис на маса при мъжете, тенис на корт, дартс, теглене на въже, петанк и лека атлетика при жените, както и в бадминтон (мъже и смесен отбор).

Участниците допълниха активата си и със седем трети места в съревнованията по шахмат, стрийтбол, стрелба, петанк, лека атлетика и теглене на въже при мъжете и спортна табла при жените.

АТЛЕТИ ОТ ЦЕНТРАЛАТА УЧАСТВАХА В МАРАТОНИ

През септември и октомври 2025 г. служители на АЕЦ „Козлодуй“ взеха активно участие в две спортни събития – „Бургас Рън“ и „Маратон София“.

На 14 септември в Бургас енергетиците Веселина Михайлова, Ивайла Даткова и Христо Трифонов успешно се включиха в 10-километровата дистанция на състезанието.

По-малко от месец по-късно, на 11 и 12 октомври, представители на атомната централа отново застанаха на стартовата линия – този път в 42-рото издание на „Маратон София“. Надя Пагелска, Галина Петкова, Ивайла Даткова и Веселина Михайлова пробягаха 10 км, а Генади Чуканов и Христо Трифонов се представиха достойно в полумаратона (21 км).

ПРЕХОД В РОДОПИТЕ

В периода от 24 до 29 септември туристическата секция към АЕЦ „Козлодуй“ осъществи пешеходен преход в Родопна планина. Маршрутът започна от град Девин и премина последователно през село Буйново, връх Картала (Орлец), село Кожари, извора на река Въча, село Триград, Ягодинската пещера, пещера „Дяволското гърло“, Буйновското ждрело и завърши при хижа „Тешел“.

В рамките на три дни участниците изминаха 75 километра по маркирани туристически пътеки и преодоляха обща положителна денивелация от близо 2000 метра.

При използване на материали
от изданието позоваването на
„ПЪРВА АТОМНА” е задължително!
Броят е приключен на 12.11.2025 г.

Адрес на редакцията:
Информационен център, „АЕЦ Козлодуй” ЕАД
Козлодуй 3321, e-mail: info@npp.bg
www.kznpp.org

www.kznpp.org

[facebook/Kozloduy NPP](https://facebook.com/KozloduyNPP)